

PERLROTT-CSABA VILMOS (1880-1955)

Kecskeméti Parkrészlet, 1910-es évek vége | *Park of Kecskemét, end of the 1910s*

Olaj, papírlemez | Oil on paperboard, 70 x 90 cm

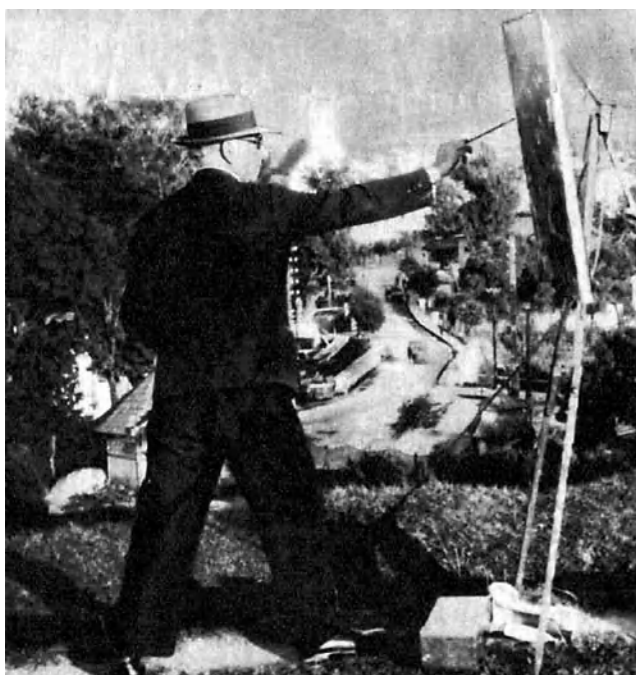
Jelezve lent | Signed below: Perlrott Csaba V.

Kezdő ár | Starting price: 10 000 000 Ft / 28 571 EUR

Becsérték: 20 000 000 – 26 000 000 Ft

Estimate: 57 143 – 74 286 EUR

Perlrott Csaba

1. *Perlrott Csaba munka közben, 1920-as évek*

2. *André Derain: Erdőrészlet, 1908-1909 körül, Art Institute, Chicago*

Perlrott Csaba Vilmos már 1910-től jelen van a kecskeméti művésztelep életében. A Kada Elek polgármester által Nagybányáról „átcsábított” Iványi Grünwald Bélával az alföldi városba érkező fiatal festő rendszerint a tavaszi-nyári hónapokat töltötte a művésztelepen. Szemben a kolónia többi tagjával, megtartotta a nagybányai időszakára is jellemző gyakorlatát, és az év fennmaradó részét utazással, tanulmányutakkal, valamint betegsége miatt gyógykeze-

lésekkel külföldön töltötte. A kecskeméti periódusában készült alkotásai így folyamatosan magukba olvasztották külföldi tapasztalatait is csakúgy, mint a város sajátos légkörének hatását. Furcsa módon Gauguin és Cézanne poszt-impresszionizmusát, valamint a nagybányai tájkép-hagyományát épp itt, Kecskeméten sikerült ötvöznie, majd kiérlelnie. Persze a kezdetben „neős” festészete az alföldi városban sem aratott osztatlan sikert, annak ellenére, hogy

ekkor már a haladó szemléletű művészetkritika sokszor, sokféleképpen méltatta festészetének erőit. A szintén Kecskeméten dolgozó, lényegesen konzervatívabb modort képviselő Hermann Lipót ezt jegyzi fel róla naplójába:

„... Jánshykn és Faluson kívül Perlrott és Bornemiszsa vannak itt, mint festők. Utóbbi kettő a legfiatalabb ultramodernek közé tartoznak, s bár nem táltum nélküliek, borzasztóan beképzelték, de idővel megszokhatók...” (1910. szept. 14.)

3. Perlrótt-Csaba Vilmos: Őszi utca Nagybányán, 1909 magántulajdon

4. Perlrótt-Csaba Vilmos: A kecskeméti művésztelep parkjában, 1911 körül magántulajdon

A művésztelep életét tarkító gyakori belső intrikák, viták ellenére mégis Perlrótt művészete mutatja a legmeggyőzőbb fejlődésképet a kolónia 1910 és 1914 közé eső időszakában. A művésztelep egyik vezető egyéniségeként megalkotta korai korszakának összegző főműveit, melyek között nemcsak műtermi csendéleteket, akttanulmányokat, de az alföldi városban készült veduta képeket is nagy számban találunk. Perlrótt figuráját lassan az egész város megismeri. A korabeli hírekben többször felbukkan alakja. „Jár be a város utcáiba festeni s nem zavartatja magát, ha a bugaci paraszt álmélkodva nézi a képét.” [...] „Csaba Vilmost ismerik a legtöbbben a városban. Ő képviseli

a telepen a legszélső forradalmiságot. Az ő képei és színei a legmeglepőbb újak, legnemlátottabb konstrukciók.” Perlrótt 1910 őszén utazhatott Spanyolországba, ahol nem a déli temperamentum és zománccfényű színek jelentettek számára újdonságot – azokat már amúgy is jól ismerte –, hanem El Greco stilizáló modora hatott rá elementáris erővel. Greco mintáit, s Cézanne tanácsait követve a természeti motívumok egyszerű geometrikus elemekre történő felbontása ekkor jelent meg festészetében. Fokozatosan épülnek be a képelemek stilizálásának különböző fogásai piktúrájába, amelynek összehatása egyre dinamikusabb és drámaibb. A *Kecskeméti*

parkrészt ennek a folyamatnak egy korai stádiumát tükrözi. A parkot övező sétány, az épület és a fák kontúrjainak vonalvezetése, valamint színeinek erőteljes dekorativitása még Nagybánya bányászházainak harsogóan üde, színes koloritját idézik. A *Kecskeméti parkrészt* Perlrótt korai oeuvre-jének egyik legszebben kidolgozott példánya. Különösen közelről vizsgálva valódi vizuális csemegének számít, s artistikus felületi megoldásaival méltó reprezentánsa annak a vibrálóan izgalmas kornak, amikor Párizs hatására a fiatal magyar festők a legújabb művészeti áramlatokkal abszolút párhuzamban dolgozva, a francia művekkel egyenrangú, kvalitásos műveket hoztak létre.

KASZÁS GÁBOR